

Anmälan och urval

Det här faktabladet handlar om anmälan och urval till utbildningar som vänder sig till nybörjare. Här får du reda på hur du anmäler dig till universitet och högskola, via webbanmälan eller blanketter. Du får också veta hur det går till när man bestämmer vilka av de sökande som får komma in på en utbildning. Antagningen till universitet och högskolor sköts i samarbete mellan universitet och högskolor och Verket för högskoleservice (VHS). Anmälan till både kurser och program hittar du via VHS webbplats www.antagning.se.

Utbudet av kurser och program kan du hitta i anslutning till anmälan samt på respektive universitets och högskolas webbplats och i deras kurskataloger. Kurskataloger beställs från respektive universitet eller högskola.

Anmäl dig på www.antagning.se

För att du ska kunna göra en webbanmälan, måste du först skapa ett konto på www.antagning.se. Antingen börjar du med att söka fram de utbildningar du vill anmäla dig till och skapar sedan ett konto innan du skickar iväg anmälan. Eller så börjar du med att skapa konto så här:

- Gå till www.antagning.se och klicka på Logga in (eller skapa konto) högst upp.
- När du har skapat ditt konto kan du söka fram de kurser eller program som du vill anmäla dig till. De utbildningar du kan anmäla dig till har en välj-knapp.
- Du kan anmäla dig till max 20 utbildningar och blanda program och kurser.
- När du valt dina utbildningar, måste du prioritera utbildningarna. De utbildningar du helst vill läsa ska ligga överst.
- Behöver du komplettera? Dessa papper ska skickas till VHS antagningsservice, 833 82 Strömsund.

Webbanmälan öppnar ungefär en månad före sista anmälningdag.

sök och jämför utbildningar

På studera.nu finns information om det mesta som rör högskolestudier. Bland annat finns en tjänst – Sök och jämför utbildning – där kan du bland annat jämföra olika utbildningar med varandra, läsa mer om arbetsmarknaden och se var utbildningen ges. När du sedan har hittat vad du vill läsa kan du enkelt klicka på knappen ”Till antagning.se” för att anmäla dig på VHS webbplats www.antagning.se.

Sekretessmarkerade personuppgifter

Har du sekretessmarkerade personuppgifter ska du inte göra en webbanmälan. Gå i stället in på www.antagning.se och läs deras information om sekretessmarkerade personuppgifter. Då kan du få reda på vad som gäller för dig.

Det är bara om du har fullt sekretesskydd som du inte ska skapa ett konto på www.antagning.se. Du ska istället använda de pappersblanketter som finns. Om du undrar hur du ska göra kan du skriva ett e-postbrev till sekretess@vhs.se eller ringa 08-505 895 18, vardagar 9–12 och 13–15. Alla handlingar ska skickas till VHS, JD-Box 24070, 104 50 Stockholm. Läs mer på www.antagning.se.

Viktiga datum

Tänk på att alla datum är preliminära och kan komma att ändras. Universiteten och högskolorna kan genomföra antagning även vid andra tidpunkter. För de mest aktuella datumen hänvisar vi till www.antagning.se.

Efter sista anmälningdagen

Vissa utbildningar är fortfarande öppna för anmälan efter sista anmälningdag. I utbildningskatalogen på www.antagning.se kan du göra en sen anmälan till de kurser och program som har en välj-knapp. Sena anmälningar behandlas bara om det finns plats på utbildningen.

Två antagningsbesked

Du får en påminnelse via e-post när det är dags att logga in och läsa ditt antagningsbesked.

► TIDPLAN FÖR ANTAGNINGEN TILL SOMMARKURSER 2012

- 21 februari:** Webbanmälan öppnar
- 15 mars:** Sista anmälningdag
- April:** Kontrolluppgifter
- 27 april:** Antagningsbesked

► TIDPLAN FÖR ANTAGNINGEN TILL HÖSTTERMINEN 2012

15 mars: Webbanmälan öppnar.

16 april: Sista anmälningsdag.

8 maj: Sista dag att betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsfrielse.*

Maj-juni: Kontrolluppgifter.

21 juni: Sista kompletteringsdag.**

12 juli: Antagningsbesked med svarskrav.

30 juli: Sista svarsdag.

6 augusti: Slutgiltigt antagningsbesked.

* Om du har ett svenskt personnummer hämtas uppgifter om medborgarskap från Skatteverket. Som svensk medborgare behöver du inte betala någon anmälningsavgift. Det behöver inte heller du som är medborgare i ett nordiskt land, Schweiz eller i något av de länder som ingår i EU/EES. Däremot måste du skicka in paper som visar att du är medborgare i något av de här länderna. Senast 8 maj ska det ha kommit in till VHS antagningservice. Läs mer under Anmälnings- och studieavgifter.

** För sökande från EU/EES-länder som avslutar sin gymnasieutbildning efter 21 juni och sökande med IB- eller EB-examen är 5 juli sista kompletteringsdag.

I det första antagningsbeskedet står om du är antagen, reservplacerad eller struken efter det första urvalet. Om du har blivit antagen eller reservplacerad måste du svara på det första antagningsbeskedet för att behålla din plats. Du kan tacka ja som antagen till högst 45 högskolepoäng och som reserv till högst 165 högskolepoäng. Om du inte har blivit antagen till någon utbildning så får du tacka ja som reserv till högst 210 högskolepoäng.

Det andra antagningsbeskedet visar vad du har blivit slutligt antagen till utifrån hur du prioriterade när du tackade ja i det första antagningsbeskedet.

Urval

Antagningsprocessen

Om det finns färre platser på en utbildning än antalet behöriga sökande måste man välja vilka av de sökande som får börja på utbildningen. Den processen kallas urval.

De sökande som är behöriga till utbildningen ordnas i så kallade urvalsgrupper. I varje urvalsgrupp sorteras de sökande efter någon eller några meriter, till exempel betyg eller högskoleprovsresultat. Om du har flera olika meriter, så kan du konkurrera i flera urvalsgrupper samtidigt. Då har du större chanser att komma in.

Varje urvalsgrupp har ett visst antal platser på utbildningen knutna till sig. Universiteteten och högskolorna avgör den exakta fördelningen av platser mellan urvalsgrupperna, men normalt gäller följande.

- Minst en tredjedel av platserna på varje utbildning ska tillsättas från sökande med betygsurval.

- Minst en tredjedel ska tillsättas från sökande som gjort högskoleprovet (provurval).
- Högst en tredjedel av platserna har universitetet eller högskolan möjlighet att själv bestämma urvalet till.

Urvalsprocessen sker i två steg.

I urval 1 placeras du i en eller flera urvalsgrupper. Om du antas till en utbildning stryks du från de alternativ du har prioriterat lägre, men du får stå kvar i reservkö till dem som du har prioriterat högre. Efter urval 1 får du antagningsbesked 1.

I urval 2 provas du i enlighet med hur du har svarat på det första antagningsbeskedet. Om du antas till en utbildning i det andra urvalet, stryks du från alla lägre prioriterade alternativ, även om du antogs till något av dem i det första urvalet. Efter urval 2 får du antagningsbesked 2.

Betygsurval

Betygsurvalet består av tre grupper. Du kan läsa mer om hur platserna fördelas på VHS webbplats www.antagning.se.

I betygsgrupp I konkurrerar du om du har betyg från gymnasieskolan eller gymnasial vuxenutbildning.

- Slutbetyg eller avgångsbetyg från gymnasieskolan
- slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning där minst 2/3 av gymnasiepoängen är från vuxenutbildningen***
- samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning som uppfyller villkoren för grundläggande behörighet före den 1 januari 2010
- avgångsbetyg från gymnasial vuxenutbildning
- avgångsbetyg eller motsvarande från äldre svensk gymnasial utbildning
- betyg från en avslutad utländsk gymnasieutbildning
- diplom från utbildning som leder till en European Baccalaureate (EB) eller International Baccalaureate (IB)

Du som läst utökad(e) kurs(er) och fått dem utskrivna på ett samlat betygsdokument ingår också i betygsgrupp I.

Du ingår i **betygsgrupp II** om du har läst in enstaka eller flera kurser på komvux efter att du fick ditt slut- eller avgångsbetyg. Du som har gått ett basår eller läst på folkhögskola för att få särskild behörighet, ingår också här.

Du som ingår i betygsgrupp II kan ha

- slutbetyg eller avgångsbetyg från gymnasieskolan och kompletterande betyg
- slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning där mindre än 2/3 av gymnasiepoäng är från vuxenutbildningen

*** I ett slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning som omfattar 2 350 gymnasiepoäng måste minst 1 600 gymnasiepoäng vara kurser från vuxenutbildning.

- samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning före 1 januari 2010 och kompletterande betyg
- avgångsbetyg från gymnasial vuxenutbildning och kompletterande betyg
- avgångsbetyg från äldre gymnasial utbildning och kompletterande betyg
- äldre gymnasieutbildning och kompletterande betyg
- betyg från en avslutad utländsk gymnasieutbildning
- diplom från utbildning som leder till en European Baccalaureate (EB) eller International Baccalaureate (IB).

Du kan delta i både i betygsgrupp I och II.

Om du som har svenska gymnasiebetyg redan är behörig till de utbildningar du söker med ditt slut- eller avgångsbetyg, men kompletterat för att höja ditt meritvärde – antingen med ett nytt betyg i en kurs eller med en kurs som ger meritpoäng – konkurrerar du **både** i direktgruppen och i kompletteringsgruppen.

I **folkhögskolegruppen** konkurrerar den som har en avslutad folkhögskoleutbildning och som har fått ett intyg om grundläggande eller allmän behörighet där det också ingår ett studieomdöme.

Maxvärdet i urvalsgruppen är 4,0 och oavsett om du kompletterat efter dina folkhögskolestudier eller inte, så kommer du att prövas i folkhögskolegruppen.

Komplettera betyg

Om du är behörig till en utbildning men vill höja dina betyg, så kan det ibland gå att utbyteskomplettera, antingen genom prövning (att du tenterar upp dina betyg) eller genom att du på gymnasial vuxenutbildning läser om en kurs som du redan har blivit godkänd i. Om du får ett nytt betyg som är högre än det gamla så räknas det nya betyget i stället för det gamla.

Det är inte säkert att du får läsa om en kurs som du redan har blivit godkänd i – det beror på sökandetryck och på prioriteringarna på den gymnasiala vuxenutbildningen.

Om du inte är behörig kan du behörighetskomplettera inom den gymnasiala vuxenutbildningen, folkhögskolan eller högskolan (basårsutbildning).

Räkna ut ditt meritvärde

Alla betyg som ska ingå i jämförelsetalet räknas om till ett jämförelsetal som kan bli högst 20,00. På www.antagning.se kan du få hjälp att räkna ut ditt meritvärde.

Hur värderas ditt slutbetyg?

Betyg efter 1 januari 2010

De betyg som ingår i slutbetyget från ett fullständigt program räknas med. Betyg i utökade kurser räknas endast med om

det krävs för behörighet. Idrott och hälsa räknas alltid med om det ingår i slutbetyget.

Betyg mellan 2003 och 2009

Alla betyg som ingår i slutbetyget räknas. Idrott och hälsa räknas endast med om det höjer jämförelsetalet eller behövs för behörighet.

Meritpoäng

Du som har gått ut gymnasiet med ett fullständigt slutbetyg från ett nationellt program och är behörig till den eller de utbildningar du söker, kan få lägga till meritpoäng. Du kan få maximalt 2,5 meritpoäng att lägga till ditt ursprungliga betygsvärde.

Meritkurser

Oavsett vilken utbildning du söker kan du få meritpoäng för vissa kurser i moderna språk, engelska och matematik. För att få meritpoäng krävs att du har godkänt betyg eller högre i kursen. Högre betyg ger inte mer poäng och du får heller inte meritpoäng för de kurser som krävs för behörighet.

Förutom de meritpoäng som du kan tillgodoräkna dig från kurser i moderna språk, engelska och matematik, så kallade meritkurser, kan du också få meritpoäng för områdeskurser. De beskrivs sist här.

Gå till Högskoleverkets webbplats, www.hsv.se, och läs mer i Högskoleverkets författningssamling HSVFS 2010:1 om du har betyg från:

- Europaskolan (European Baccalaureate)
- utbildning som leder till International Baccalaureate (IB)
- åländsk gymnasieutbildning samt
- Lycée International, St. Germain-en-Laye, den svenska sektionen

Regeringen har beslutat att ändra antagningsreglerna för sökande som har utländska betyg. Ändringen gäller redan från och med antagningen till sommarkurser 2012. Läs mer i HSVFS 2011:8.

Meritpoäng för moderna språk – max 1,5 poäng Språk 1

- Steg 3 ger 0,5 meritpoäng
- Steg 4 ger 1,0 meritpoäng
- Steg 5 eller högre ger 1,5 meritpoäng

Bara den högsta nivån räknas.

Språk 2

Lägst steg 2 – ger 0,5 meritpoäng om sökande redan har 1,0 poäng från Språk 1.

Stegen ger alltid maxpoäng för sin nivå, oberoende av om alla steg finns med i slutbetyget eller inte. Om du får 1,5 meritpoäng för Språk 1 har du alltså kommit upp i maxpoäng för moderna språk.

Med moderna språk menas inte svenska eller svenska som andraspråk. Inte heller modersmål, hemspråk, engelska eller teckenspråk räknas dit.

Meritpoäng för engelska – max 1,0 poäng

- Kurs B ger 0,5 meritpoäng
- Kurs C ger 1,0 meritpoäng

Om engelska B krävs för särskild behörighet ger engelska C 0,5 meritpoäng.

För att få 1,0 meritpoäng för engelska C ska inte engelska B krävas för behörighet (vara ett förkunskapskrav).

Meritpoäng för matematik – max 1,0 poäng

Du kan få en 0,5 poäng om du har fått betyg i en kurs som ligger en nivå över behörighetskravet. Har du två nivåer över behörighetskravet får du 1,0 meritpoäng.

Tänk på att matematik A aldrig ger meritpoäng, eftersom det ingår i den grundläggande behörigheten.

Exempel:

Till en utbildning krävs matematik C. Du har läst och fått betyg i matematik E (= två nivåer över C) och får då 1,0 meritpoäng, vilket är maxpoäng för matematik.

Om behörighetskravet ligger på matematik B och du har läst matematik E får du ändå bara 1,0 meritpoäng.

Områdeskurser

Områdeskurser är gymnasiekurser som inte krävs för behörighet, men som är värdefulla för den utbildning det gäller. För att få meritpoäng krävs att du har godkänt betyg eller högre i kursen.

Meritpoäng för områdeskurser – max 1,0 poäng

Områdeskurser är kurser som inte hör till den särskilda behörigheten, men den anses ändå vara viktiga för en utbildning. För att veta vilka kurser som är områdeskurser för en viss utbildning måste du veta vilken områdesbehörighet som används för utbildningen.

En områdeskurs som omfattar minst 100 poäng ger 0,5 meritpoäng och en områdeskurs på 50 poäng ger 0,25 poäng.

För att få 1,0 meritpoäng krävs antingen

- två kurser på 100 gymnasiepoäng eller
- en kurs på 100 gymnasiepoäng + två kurser om 50 gymnasiepoäng.

▶ ÖVA PÅ HÖGSKOLEPROV

På studera.nu finns både interaktiva högskoleprov och gamla prov att öva sig på. Du kan också beställa gamla högskoleprov från de universitet och högskolor som anordnar provet, mot en expeditiionsavgift.

▶ ANMÄLNINGSDAG TILL HÖGSKOLEPROVET

Sista anmälningsdag är alltid den **15 februari** för vårprovet och den **15 september** för höstprovet!

▶ TÄNK PÅ ATT

Om underliggande betyg saknas får du ändå tillgodoräkna dig meritpoäng.

Till exempel: om du av någon anledning har läst moderna språk steg 5, men saknar betyg i de lägre kurserna får du ändå 1,5 meritpoäng. Denna princip gäller även matematik och engelska.

Du kan alltså bara få 0,5 meritpoäng för två 50-poängskurser. Du kan inte räkna fyra 50-poängskurser och få maxpoängen 1,0.

Du kan läsa mer om områdeskurser i faktabladet Behörighet.

Högskoleprovsurvalet

För att delta i provurvalet måste du ha ett resultat från högskoleprovet, högst fem år gammalt och med minst resultatet 0,1. Dessutom måste du uppfylla kraven för grundläggande och särskild behörighet.

Urvalsgruppen för högskolepoäng

På vissa kurser sker urvalet efter antalet högskolepoäng. Det är vanligt vid antagningen till fortsättningskurser.

Alternativt urval

Det finns även andra sätt att göra urval. Högskolorna kan själva besluta om egna grunder för urval för en tredjedel av nybörjarplatserna. Vill man att fler än en tredjedel av platserna ska kunna tillsättas på det sättet kan man ansöka om tillstånd för det hos Högskoleverket.

De konstnärliga utbildningarna använder ofta inträdesprov eller arbetsprov till samtliga platser. Det finns också utbildningar som använder till exempel intervjuer eller personliga brev i urvalet. Andra urvalsmetoder kan vara arbetslivserfarenhet eller en kombination av till exempel betyg och högskoleprov.

Högskoleprovet

För att få börja studera på universitet eller högskola måste du ha vissa förkunskaper. Dessa krav på förkunskap kallas för behörighetskrav. Att du uppfyller behörighetskraven innebär inte automatiskt att du blir antagen, eftersom det kan finnas fler behöriga sökande än det finns utbildningsplatser.

Du kan inte bli behörig till högskolan genom att göra högskoleprovet, däremot kan provet öka dina chanser att komma in. Mer än var tredje plats på högskolan går till dem som har ett resultat på högskoleprovet. Högskoleprovet mäter kunskaper och färdigheter som är viktiga för högskolestudier.

Du som har gjort provet är med och konkurrerar i urvalsgruppen för högskoleprovsresultat. Dessutom kan du delta i betygsurval och andra urval om det är aktuellt.

Ett bra resultat på provet kan alltså bara öka möjligheten att bli antagen. Provet kan aldrig försämra dina chanser, hur dåligt resultat du än får.

Det finns ingen åldersgräns och du behöver inte vara svensk medborgare för att få göra provet. Däremot är det nödvändigt med goda kunskaper i svenska språket för att få ett bra resultat.

Provet går också att göra på vissa platser i andra länder i Europa.

Du hittar webbanmälan på studera.nu.

Skriva provet

Provet äger rum två gånger per år och alltid på en lördag. Anmälningavgiften är 350 kronor. Provdagen börjar kl. 8.30 och slutar omkring kl. 16.15. Den effektiva provtiden är 4 timmar och 10 minuter. Under dagen får du lunchrast och kortare raster mellan vissa av delproven. Provet består av åtta delprov med sammanlagt 160 uppgifter.

Provdagen är fördelad på fem provpass. Två innehåller de kvantitativa uppgifterna och två innehåller de verbala uppgifterna. Det femte är ett så kallat utprövningspass som testar uppgifter till framtida prov. Du får inte något resultat från utprövningspasset. Ordningen på delproven varierar från ett provtillfälle till ett annat. Vilken ordning de kommer i får du inte reda på förrän vid provtillfället.

Kvantitativa delen (40 + 40 uppgifter)

- **XYZ**, matematik: 2 x 12 uppgifter
- **KVA**, kvantitativa jämförelser: 2 x 10 uppgifter
- **NOG**, kvantitativa resonemang: 2 x 6 uppgifter
- **DTK**, diagram, tabeller och kartor: 2 x 12 uppgifter

Verbala delen (40 + 40 uppgifter)

- **ORD**, ordförståelse: 2 x 10 uppgifter

- **LÄS**, svensk läsförståelse: 2 x 10 uppgifter
- **MEK**, meningskomplettering: 2 x 10 uppgifter
- **ELF**, engelsk läsförståelse: 2 x 10 uppgifter

Det finns anpassade prov för synskadade. Om du har intyg på dyslexi kan du få förlängd provtid.

Provresultatet

Ditt resultat förs automatiskt över till Verket för högskoleservice (VHS) och till universitet och högskolor (men inte till polisutbildningen vid Polishögskolan och de polisutbildningar som finns vid Linnéuniversitetet och Umeå universitet – det är inte en högskoleutbildning). Resultatet är giltigt i fem år. Du får skriva provet flera gånger om du vill. Har du flera giltiga provresultat så räknas bara det bästa.

Hur höga betyg krävs för att komma in?

Hur höga antagningspoängen är för ett visst program eller en viss kurs går inte säga i förväg. Det beror på vad de som söker har för meritvärde eller högskoleprovspoäng, hur många som söker och hur många platser det finns.

Kom ihåg att urvalsprocessen sker i två steg – du har fortfarande chans att komma in även om du inte kommer in i första urvalet.

Många kurser och program har fler platser än antalet behöriga sökande. Då kommer alla behöriga sökande in.

En fingervisning om vad som krävs kan du få genom att titta på lägsta antagningspoäng vid senaste antagningen. Statistik över detta hittar du på VHS webbplats www.vhs.se. Ofta har universitet och högskolor också lagt ut den informationen på sina webbplatser.

► OM DU MISSAR SISTA ANSÖKNINGSDAG

Det går att anmäla sig till vissa utbildningar efter att sista anmälningdagen har passerat. Vilka det är ser du på att det har en väljknapp. Sådana sena anmälningar behandlas i mån av tid.

Att skjuta upp studiestarten

Du kan få skjuta upp studiestarten – begära anstånd – om det sker på grund av omständigheter du själv inte kan påverka. Omständigheterna ska i regel ha uppkommit efter det att du anmälde dig till utbildningen. Om du vill skjuta upp studiestarten ska du så fort som möjligt kontakta det universitet eller den högskola där du har blivit antagen. Du måste skicka med intyg som styrker dina skäl.

Beslut om anstånd fattas av universitetet eller högskolan som du ska läsa på.

Om du vill göra avbrott i studierna för att göra värnplikt ska du inte ansöka om anstånd. I stället ska du begära studieuppehåll med platsgaranti av universitetet eller högskolan där du studerar.

Tjänstledigt för studier

Om du är anställd har du laglig rätt att få tjänstledigt för studier. Du måste ha varit anställd minst sex månader i följd eller sammanlagt tolv månader under de senaste två åren. Du måste begära tjänstledigt i god tid före studiestarten eftersom arbetsgivaren har rätt att skjuta upp tjänstledigheten i sex månader.

Byta utbildning

Efter att du har börjat på en utbildning kan det hända att du upptäcker att du inte trivs med den. Det bästa kan då vara att tala med en studievägledare vid den centrala studievägledningen på ditt universitet eller din högskola. Studievägledarna där har en överblick över den egna högskolans utbildnings-

utbud, men vet också hur man tar reda på vilka utbildningar som finns på andra universitet och högskolor.

Om du vill fortsätta på samma inriktning, men byta högskola, så måste du kontakta det universitet eller den högskola du vill byta till. Det är de som bestämmer vad du kan tillgodoräkna dig av tidigare studier.

Det brukar gå bra att byta om den kurs du läser på har ungefär samma upplägg som det du vill byta till. Det måste förstås också finnas lediga platser – annars måste du vänta med att söka in till nästa termin.

► TÄNK PÅ ATT

Anmälan och urval

Det finns mer om anmälan och urval på VHS webbplats www.antagning.se. Det är också där du gör webbanmälan..

Högskoleprovet

På studera.nu/hogskoleprovet kan du öasa om högskoleprovet och öva på gamla prov.

Bedömning av utländska gymnasiebetyg

På www.antagning.se kan du läsa mer om utländska gymnasiebetyg och om hur meriter från utländska motsvarigheter till gymnasiet bedöms.